

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Opava 30.8.2011
čj. SRS 051635/2011

Oblastní odbor SRS

Jaselská 552/16

746 82, Opava

Zpráva č. 17 oblastního odboru OPAVA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 8.–28.8.2011

1. Počasí

Počasí bylo velmi proměnlivé, většinou bohaté na dešťové srážky v podobě různých intenzivních lokálních přeháněk a bouřek, které byly místy doprovázené kroupami a silným nárazovým větrem. Počátkem období se ranní teploty pohybovaly pouze kolem 15 °C, ve čtvrtek 11.8. ale na mnoha místech jen mezi 7 a 9 °C, odpolední maxima jen slabě překračovala 20 °C. Přejít studené fronty večer a v noci na 16.8. znamenal další bouřky, lijáky a lokálně i kroupy. V následujících dnech však bylo slunečno a od 21.8. teploty pravidelně stoupaly i dosti vysoko přes 30 °C. Ani tropické noci, kdy teplota neklesla pod 20 °C, nebyly výjimkou. Lokální přeháňky a bouřky byly místy velmi intenzivní. Po přechodu studené fronty 27.8. poklesly teploty o více než 10 °C.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Teplejší období s delšími intervaly mezi srážkami umožnilo výrazně pokročit ve žňových pracích. Je sklizena naprostá většina porostů obilnin, ozimé řepky, pokračuje sklizeň máku, brambor a zelí, probíhá podmítka pozemků a začalo setí ozimé řepky a sklizeň chmele. Ze škodlivých organismů jsou v současné době nejvýznamnější nejen výskyty plísně bramboru (*Phytophthora infestans*) na bramborách a rajčatech, ale i výskyty strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*) a moniliniové hniloby jablek a hrušek (*Monilinia fructigena*) na ovocných dřevinách.

OBILNINY

Většina porostů je sklizena, výnosy jsou průměrné až nadprůměrné, kvalita rozdílná, místy nízká.

KUKUŘICE (RF 60–79 BBCH)

Některé porosty v okrese Přerov (Prosenice) byly poškozeny kroupami.

Výskyty samců bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*) ve feromonových lapácích jsou velmi rozdílné, většinou slabé. Silný výskyt byl zaznamenán pouze v okrese Olomouc, a to 106–406 samců za týden. Na některých lokalitách jsou výskyty velmi slabé až sporadické, v lokalitách Mošnov (okres Nový Jičín) a Osoblaha – Studnice (okres Bruntál) výskyt dosud nebyl zjištěn.

Pozorování ve feromonových lapácích se provádí 1krát týdně od 20.6. do konce října.

Jako chemická ochrana se používají insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy aplikované při setí nebo líhnutí larev při průměrné hodnotě 35 a více samců na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. V oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním

kukuřice se ošetření proti dospělcům provede dva až tři týdny po zjištění prvního samce ve feromonovém lapáku při výskytu 35 a více samců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

Ojedinelý střední výskyt housenek **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** zjistili v okrese Jeseník (Javorník – Ves).

Nálet imag se sleduje pomocí světelných lapačů. Chemické ošetření porostů kukuřice na zrno se provede týden po vrcholu náletu imag do světelných lapačů. Výsledky monitoringu náletu vybraných škůdců, včetně zavíječe kukuřičného, do světelných lapačů lze nalézt na veřejném portálu Státní rostlinolékařské správy na adrese <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/nalety-skudcu-do-svetelných-lapacu.html>. Pouze velmi orientačně je také možné pro signalizaci využít sumy efektivních teplot SET_{10,0} denních stupňů DS (součet přebytků nad 10,0 °C z průměrných denních teplot od 1. ledna): 360,0 °C DS = začátek kladení vajíček, 520,0 °C DS = 50 % vylíhlých imag, 550,0 °C DS = optimální termín pro chemický zásah, 600,0 °C DS = 75 % vylíhlých imag.

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 69–99 BBCH)

Lokální střední výskyt **černání stonků bramboru (*Erwinia carotovora*)** je hlášený z okresu Nový Jičín (Příbor).

Výskyty **plísně bramboru (*Phytophthora infestans*)** jsou plošně silné zejména u drobných pěstitelů, na raných odrůdách, případně na neošetřovaných porostech. Ty už většinou ukončují vegetaci nebo byly desikovány. Protože v předcházejícím období v důsledku pravidelných srážek nebylo možné provádět chemickou ochranu v potřebné intenzitě, nejsou silné výskyty výjimkou ani u ošetřovaných porostů.

Proti plísni bramboru se v současné době navrhuje ošetření v prodlouženém intervalu, pouze v okolí meteorologické stanice Lučina ve zkráceném intervalu.

Podrobnější informace je možno získat na veřejném portálu Státní rostlinolékařské správy na adrese <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html>.

Ojedinelý střední výskyt **hnědé skvrnitosti listů bramboru (*Alternaria solani*)** byl zaznamenán v okrese Olomouc (Blatec).

Lokálně (Velká Kraš v okrese Jeseník) se projevuje silné zaplevelení zejména **merlíky (*Chenopodium* spp.)**, **lebedami (*Atriplex* spp.)**, **ježatkou kuří nohou (*Echinochloa crus-galli*)**, **pýrem plazivým (*Elytrigia repens*)**, ale i dalšími druhy plevelů.

CUKROVKA (RF 39–49 BBCH)

Ohniskové žloutnutí listů z nedostatku přijatelných živin zaznamenali na Prostějovsku (Vřesovice).

Výskyty **skvrnatičky řepné (*Cercospora beticola*)** na cukrovce jsou všeobecně slabé, ojedinelý střední výskyt byl zaznamenán v okrese Opava (Vršovice).

CHMEL (RF 81–89 BBA)

Po přivalových deštích 13.8. spadlo v okrese Přerov (Želatovice) přibližně 12 ha chmelnic. Rovněž v okrese Přerov (Prosenice) došlo lokálně k poškození chmele kroupami. Na silně podmáčených chmelnicích v Želatovicích rostliny chmele žloutnou.

Pouze lokálně v okrese Přerov (Lipník nad Bečvou) jsou zaznamenány střední až silné výskyty **plísně chmele (*Pseudoperonospora humuli*)** a střední výskyt **svilušky chmelové (*Tetranychus urticae*)**.

OVOCNÉ DŘEVINY

Převládají slabé výskyty škodlivých organismů, silnější výskyty jsou zjišťovány hlavně na neošetřovaných stromech v silničních stromořadích, extenzivních sadech a na rozptýlené zeleni.

Jádroviny

JABLOŇ (RF 76–87 BBCH)

Střední výskyt padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*) na náchylných odrůdách (zejména Idaret) trvá v okresech Olomouc (Vilémov) a Prostějov (Dětkovice), v okrese Jeseník (Javorník – Město) je na neošetřovaných stromech lokálně až silný.

Ošetření se signalizuje v období sekundárního šíření choroby ve fázi 55 BBCH (zelené poupě) a opakuje se podle potřeby (infekční tlak, intenzita růstu, použitý přípravek) přibližně do fáze 76 BBCH (plody velikosti vlašského ořechu).

Střední výskyty strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*) na listech zaznamenali v okresech Karviná (Nový Bohumín) a Olomouc (Vilémov), na neošetřovaných stromech a u drobných pěstitelů je napadení také na plodech střední, lokálně až silné (Radkovy v okrese Přerov).

Preventivně se ošetřuje průběžně po celé období primární infekce, to znamená od vyrašení do června v intervalu 5-14 dnů podle průběhu počasí. Pro infekci je rozhodující vztah délky ovlhčení listů (srážky, rosa) a teploty. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu a možnosti použitého fungicidu. Při kurativní ochraně se ošetřuje po splnění podmínek pro infekci. K ošetření se používají kombinované nebo kurativně působící fungicidy, důsledně je třeba dodržovat dobu kurativní účinnosti přípravků. Další ošetření se provede šestý nebo další dny po předchozím ošetření.

Ojedinele až střední výskyt moniliniové hniloby jablek a hrušek (*Monilinia fructigena*) byl zjištěn v okrese Jeseník (Javorník – Město).

Střední výskyt vlnatky krvavé (*Eriosoma lanigerum*) zaznamenali v okrese Olomouc (Vilémov).

Ohniskový střední výskyt min podkopníčka spirálového (*Leucoptera malifoliella*) je hlášený z okresu Prostějov (Dětkovice).

Přílety samců obaleče jablečného (*Cydia pomonella*) jsou většinou slabé až nulové, výrazná letová vlna byla zaznamenána pouze v okrese Nový Jičín (Příbor) 23.8.

Přílet samců se sleduje dvakrát týdně od 1.5. do 15.9.

Ošetření se provede vždy přibližně za týden po vyvrcholení letové vlny, pokud trvají vhodné podmínky pro kladení vajíček, tedy pokud večerní teploty ve 21 hodin středoevropského času dosahují alespoň 17 °C.

Peckoviny

SLIVŮN (RF 76–89 BBCH)

Až střední výskyt moniliniové hniloby plodů na peckovinách (*Monilinia* spp.) byl zjištěn v okrese Jeseník (Javorník – Město).

Střední až silné přílety samců 2. generace obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) do feromonových lapáků byly zaznamenány v okresech Nový Jičín (Příbor) a Opava (Opava předměstí), jinak jsou výskyty všeobecně slabé.

Přílet samců se sleduje dvakrát týdně od 1.5. do 15.9.

Ošetření se signalizuje v období letu imag 2. generace, a to v první třetině letové křivky této generace. Ochranný zásah je vhodné směřovat proti právě se líhnoucím housenkám, tj. asi týden po vrcholu letové vlny. U raných a poloraných odrůd většinou stačí jedno ošetření. U pozdních odrůd, pokud nadále trvají vysoké přílety samců do feromonových lapáků, se provede druhé ošetření, a to přibližně 10 dnů po prvním.

ZELENINA

RAJČE JEDLÉ

Výskyty plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*) na listech, stoncích a plodech rajčete jsou u drobných pěstitelů na řadě lokalit prakticky ve všech okresech silné.

OKURKA SETÁ

U drobných pěstitelů v okresech Přerov (Osek nad Bečvou, Týn nad Bečvou) a Šumperk (Mohelnice, Šumperk) jsou zjišťovány až silné výskyty plísňě okurky (*Pseudoperonospora cubensis*).